

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 15.12.2025

Av. Mahmut TANAL
Şanlıurfa Milletvekili

9/9/2025 tarihli ve 33012 sayılı Resmî Gazete 'de yayımlanan 10380 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile; büyükşehirlerde nüfusu 30.000'i aşan ilçelerde faaliyet gösteren çok sayıda küçük esnaf ve sanatkâr, 01/01/2026 tarihinden itibaren basit usulde vergilendirme kapsamı dışına çıkarılarak gerçek usulde vergilendirmeye tabi tutulmuştur.

Basit usul; sermaye yapısı zayıf, gelir düzeyi düşük, çoğunlukla tek kişi ya da aile emeğiyle faaliyet gösteren esnaf ve sanatkârların idari yükten ve orantısız vergi baskısından korunması amacıyla ihdas edilmiş bir vergilendirme rejimidir. Buna karşın söz konusu düzenleme; muhasebe tutma zorunluluğu, artan vergi ve prim yükü ile birlikte ceza riskini artırarak, küçük esnafı fiilen sürdürülemez bir mali baskı altına sokmaktadır.

Düzenlemede esas alınan "30.000 nüfus" kriterinin hangi ekonomik, mali veya sosyo-demografik veriye dayandığı kamuoyuna açıklanmamıştır. İlçe nüfusunun artması, o ilçede faaliyet gösteren tüm esnafın mali gücünün arttığı anlamına gelmemesine rağmen, düzenleme bu gerçeği yok saymaktadır.

Esnaf odaları ve meslek birlikleri; bu uygulamanın işyeri kapanmalarına, istihdam kaybına ve kayıt dışılığın artmasına yol açacağını açıkça ifade etmektedir. Basit usulün koruyucu mantığı ortadan kaldırılarak, küçük esnaf ile büyük ölçekli işletmeler fiilen aynı vergi rejimine tabi tutulmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 2'nci maddesinde yer alan sosyal devlet ilkesi, devletin mali politikalarını toplumun zayıf kesimlerini koruyacak şekilde oluşturmasını zorunlu kılmaktadır. 73'üncü maddede düzenlenen mali güce göre vergilendirme ilkesi ise vergi yükünün adil ve orantılı biçimde dağıtılmasını emretmektedir.

Bu bağlamda;

1. 01/01/2026 tarihinden itibaren basit usulden çıkarılarak gerçek usulde vergilendirilecek esnaf ve sanatkâr sayısı Türkiye genelinde ve il il kaçtır?
2. Bu kapsamda Şanlıurfa'da etkilenecek esnaf ve sanatkâr sayısı kaçtır? Bu sayı ilçelere göre nasıl dağılmaktadır?
3. Bu düzenleme hazırlanırken esas alınan 30.000 nüfus kriteri, hangi ekonomik, mali veya sosyo-demografik analizlere dayanmaktadır? Bu kriterle ilişkin yazılı bir etki analizi veya teknik rapor mevcut mudur?

4. Bakanlığınız hesaplamalarına göre, basit usulden gerçek usule geçen bir esnafın yıllık ortalama vergi, prim ve muhasebe giderlerinde; yüzde olarak tutar olarak ne kadarlık bir artış öngörülmektedir?
5. 3 ve 4'üncü sorularda belirtilen analiz ve öngörüler çerçevesinde; düzenlemenin işyeri kapanmaları, iflaslar ve istihdam kaybı üzerindeki olası etkilerine dair Bakanlığınızca hazırlanmış yazılı bir etki analizi raporu bulunmakta mıdır? Eğer böyle bir etki analizi bulunmuyorsa; milyonlarca esnafı doğrudan etkileyen bu düzenleme hangi gerekçeyle ve hangi veri setine dayanılarak hayata geçirilmiştir?
6. Basit usulden çıkarılan esnafın, Anayasa'nın 2'nci maddesindeki sosyal devlet ilkesi ve 73'üncü maddesindeki mali güce göre vergilendirme ilkesi kapsamında korunmasına yönelik Bakanlığınızın hukuki değerlendirmesi nedir?
7. Esnaf meslek örgütlerince orantısız vergi yükü doğurduğu belirtilen bu düzenlemenin; iptali, ertelenmesi veya kapsamının daraltılmasına yönelik bir çalışma yapılmakta mıdır?
8. Bu düzenleme nedeniyle gelir kaybına uğrayacak veya faaliyetini sonlandırmak zorunda kalacak esnaf ve sanatkârlar için geçiş süreci, muafiyet, destek veya telafi mekanizması öngörülmekte midir?